

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Білоруський торгово-економічний університет
споживчої кооперації (м. Гомель, Республіка Білорусь)**

**Самаркандський інститут економіки і сервісу
(м. Самарканд, Республіка Узбекистан)**

**ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ:
НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА
У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**за матеріалами VIII Міжнародної науково-
практичної інтернет-конференції**

(м. Полтава, 27–28 квітня 2016 р.)

**ПОЛТАВА
ПУЕТ
2016**

УДК 330.342
ББК 65.01я431
1-71

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі» заборонено*

Головний редактор:

С. С. Ніколенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної теорії та прикладної економіки Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент кафедри економічної теорії та прикладної економіки Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

В. О. Шаповалов, к. е. н., доцент кафедри економічної теорії та прикладної економіки Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

К. С. Дзверіна, к. е. н., доцент кафедри економічної теорії та прикладної економіки Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти:

Н. С. Педченко, д. е. н., професор, директор Інституту економіки, управління та інформаційних технологій Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Л. І. Яковенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри політекономії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

І-71 **Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі : збірник наукових праць за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 27–28 квітня 2016 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 213 с.**

ISBN 978-966-184-235-8

У збірнику наукових праць розглянуто актуальні проблеми інституційного розвитку сучасних соціально-економічних систем, трансформації системи державного регулювання економіки, інституційних зрушень у механізмі функціонування ринкового господарства.

Збірник призначено для фахівців, викладачів, аспірантів, студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами інституційних трансформацій економічних систем.

УДК 330.342
ББК 65.01я431

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2016

ISBN 978-966-184-235-8

залежності від необхідних обсягів забезпечення інноваційних потреб; фінансово-економічні – можливість отримання високої економічної ефективності використання інвестиційних ресурсів при розробці та впровадженні інновацій, відповідність інвестиційних пріоритетів інноваційним, комерціалізація інновацій; нормативно – правові – удосконалення чинної та розробка нової нормативно-законодавчої бази, що сприятиме інтенсифікації інвестиційно-інноваційної діяльності та регулюватиме взаємодію інноваційних та інвестиційних процесів, застосування додаткових адміністративно-правових стимулів і механізмів для фінансової та організаційної підтримки науково-технічної діяльності та інші.

Роль інноваційно-інвестиційної стратегії в процесі розвитку підприємств полягає у сприянні: створенню конкурентоспроможної національної економіки; встановленню взаємовигідного партнерства між державою та бізнесом; збільшенню відсотка використання наукоємного потенціалу України; ефективному використанню ресурсів та розвитку пріоритетних сфер виробництва, серед яких аграрно-промисловий комплекс.

Сукупність змін, які з'являться у результаті реалізації інвестиційно-інноваційної стратегії сприятимуть забезпеченню розвитку соціально-економічної системи України, створять основу, яка здатна забезпечити конкурентоспроможність вітчизняної економіки в сучасних умовах розвитку глобальної економіки.

Список використаних джерел

1. Бобылев С. Н. Формирование экономики знаний в контексте устойчивого развития / С. Н. Бобылев // Вестник Московского университета. Сер. 6. Экономика. – 2008. – № 5. – С. 112–114.

ВПЛИВ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ

К. С. Дзеверіна, к. е. н., доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава

В сучасних умовах господарювання однією з найважливіших соціально-економічних проблем є формування сприятливого

інвестиційного клімату в Україні. Інвестиційний клімат є певною сукупністю соціальних, економічних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що зумовлює привабливість економічної системи для інвестування [1]. Підґрунтям цього процесу виступає відповідне інституційне середовище економіки, яке поєднує юридичні, економічні, духовні, соціальні, політичні та інші відносини.

В останні роки інвестиційна діяльність держави веде до значних економічних і політичних збитків в суспільстві, що викликано відсутністю системних дій уряду спрямованих на формування соціально-орієнтованого економічного середовища країни, постійним збільшенням тіньового сектору економіки, низьким рівнем довіри до інститутів влади і права, порушенням принципу правової держави щодо неможливості злиття влади та бізнесу тощо.

Інститут бюрократії має схильність використовувати фактор невизначеності, тобто «напружувати» населення і суб'єктів господарювання, штучно створюючи ситуації невпевненості, невизначеності та стривоженості через певні «правила гри», щоб потім з блиском вирішити створені труднощі, але вже на не безкоштовній основі [2]. При цьому ускладнення господарського життя для суб'єктів інституту бізнесу відбувається на будь-якому рівні при застосуванні як формальних так і неформальних норм. Корумпована бюрократія зацікавлена у можливостях породжувати невизначеність ринкових обмінів шляхом неочікуваних змін у суттєвих умовах господарювання.

Покращенню інвестиційного клімату в країні сприятиме політична воля уряду (сила державного втручання в економічні процеси) щодо зміни у «правилах гри» формальних і неформальних інститутів, неодмінною умовою яких виступатиме легітимність взаємодії інститутів, наявність соціальної відповідальності, універсальність правових норм, державна політика спрямована на довгострокову перспективу розвитку.

Зазначене сприятиме впевненості у виконанні взятих зобов'язань суб'єктами господарювання. Загалом, слід зазначити, що

реалізація формальних норм здійснюється завдяки суспільному (неформальному) визнанню їх правомірності та універсальності, тобто коли їх дотримання є необхідною умовою для всіх без винятку суб'єктів. На сьогоднішній день, можливість винятковості для суб'єктів інститутів влади і права (або членів їх родин) стає на заваді ефективному регулюванню взаємовідносин в інституційному середовищі. Легітимність взаємодії інститутів опосередковує поведінковий вибір учасників ринкових відносин під впливом політики, економіки і права, що надає індивіду (суб'єкту) визначальну роль у формуванні та реалізації «правил гри». Легітимний стан встановлює межі в яких дії суб'єктів господарювання сприймаються як адекватні, раціональні та справедливі для даних умов. В умовах взаємозалежності відносин цілераціональні дії можливі лише при наявності довіри як норми, що регулює відносини між суб'єктами господарювання [2]. В такому разі, діяльність суб'єктів бізнесу ґрунтується на впевненості у здійсненні довгострокових проєктів, а діям суб'єктів влади і права притаманні розумність і соціальна відповідальність.

Таким чином формування інституційного середовища, зміни в якому дозволять створити підвалини довіри, відповідальності, надійності і впевненості у реалізації довгострокових проєктів, значно поліпшать інвестиційний клімат в країні. Держава має формувати достатньо розвинуте інституційне середовище, адекватне потребам економічного, соціального і політичного стану країни, співмірне національним інтересам. Критерієм ефективності регуляторних функцій держави є оптимізація взаємодії суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Третяк Н. М. Фактори формування інвестиційного клімату в Україні / Н. М. Третяк // Фінансовий простір. – № 3 (11). – 2013. – С. 165–170
2. Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / [Артемова Т. И., Грищенко Е. А., Павленко Ю. В. и др.] ; под ред. А. А. Грищенко. – Харків : Форт, 2008. – 928 с.

ЗМІСТ

ЧАСТИНА І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ 3

<i>Айнабек К. С.</i> Теоретико-методологические аспекты институционального определения развития формального и неформального секторов экономики.....	3
<i>Власенко В. А.</i> Інструментальні підходи до розробки стратегії розвитку соціально-економічних систем в умовах трансформаційних змін національної економіки.....	5
<i>Гуторов О. І., Галкіна І. В.</i> Роль та значення інвестиційно-інноваційної стратегії у системі стратегічного набору розвитку підприємства.....	9
<i>Дзевєріна К. С.</i> Вплив інституційного середовища на інвестиційний клімат в Україні.....	11
<i>Заворотній С. І.</i> Інвестиційні аспекти економічної безпеки національної економіки.....	14
<i>Кириченко Л. М.</i> Інституційні перетворення як важливий чинник впливу на конкурентоспроможність торговельних підприємств.....	16
<i>Краус Н. М.</i> Інституціональні детермінанти та фактори становлення економіки інноваційного типу в умовах динамічних глобальних перетворень.....	19
<i>Манжура О. В.</i> Інституційні координати класифікації кооперативів у національній економіці.....	23
<i>Ніколенко С. С., Кушнір Л. Л.</i> Формування методологічних засад першої теоретичної концепції національної економіки.....	26
<i>Онищенко Л. І.</i> Сутність корпоративних торговельних мереж з точки зору законодавства України.....	29
<i>Оніпко Т. А.</i> Переваги інноваційних кластерів для національної економіки.....	31

Наукове видання

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ: НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Збірник наукових праць

(м. Полтава, 27–28 квітня 2016 р.)

Головний редактор *М. П. Гречук*
Комп'ютерна верстка *Г. А. Бжікян*

Формат 60·84/16. Ум. друк. арк. 12,4.
Тираж 35 пр. Зам. № 104/532

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014;
☎ (0532) 50-24-81

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827
від 08.07.2010 р.*

ISBN 978-966-184-235-8

